

KULATÝ STŮL NOVELA ZÁKONA O VEŘEJNÝCH SBÍRKÁCH – OTÁZKY A ODPOVĚDI

11. 3. 2025 Praha

1. Od ledna platí novela zákona o veřejných sbírkách. Jaké hlavní změny přináší? A musíme kvůli novele ukončit stávající veřejnou sbírku a založit novou?

Ne, novela to nepožaduje. V principu platí, že na základě platné novely ZVS od ledna 2025 je povinný režim veřejné sbírky výhradně pro sbírky hotovostní. Smyslem novely zákona o VS je zajistit, aby příspěvky vybrané od dárců byly **využity k žádanému veřejně prospěšnému účelu**; toto riziko hrozí především u sbírek hotovostních. Dále si novela ZVS klade za cíl **snížit administrativní zátěž** jejich pořadatelů v případech, kdy to neodporuje požadavku na transparentnost sbírky.

Platí tedy, že sbírky konané **bezhotovostně nemusí probíhat v režimu VS. Potvrzení daňového nedoplatku či nedoplatku na sociálním a zdravotním pojistném je nyní nahrazeno čestným prohlášením**. Z výtěžku VS je možné hradit i **nepřímé režijní náklady** (nájemné, služby, mzdy), to vše za dodržení transparentního nastavení podílu těchto nákladů v oznámení sbírky (např. 80/20 % apod.). V případě VS konané prodejem předmětů nebo vstupenek musí být minimální podíl z ceny předmětu nebo vstupenky odváděný do sbírky **ve výši 40 %**. Novela také umožňuje obcím stanovit obecně závaznou vyhláškou místa, na kterých nelze konat VS prodejem předmětů, vstupenek nebo jiným způsobem, o kterém podle § 9 odst. 2 ZVS rozhoduje krajský úřad, v hlavním městě Praze Magistrát, **v oblasti cestovního ruchu**. VS nemohou konat osoby, které se v posledních 5 letech před oznámením sbírky opakovaně **dopustily na tomto úseku přestupku. Pro hotovostní sbírky je nadále povinná registrace veřejné sbírky**.

2. Kdo bude kontrolovat sbírky, které se budou konat mimo režim zákona o veřejných sbírkách?

V tomto případě se počítá s jinými kontrolními mechanismy legislativního prostředí České republiky. Jde také o transparentní postoje organizátora takové sbírky směrem k dárcům, souvisí s otevřenou komunikací např. prostřednictvím výročních a finančních zpráv, ať už na webových stránkách organizace, tak v příslušných rejstřících. Je to rovněž otázka vnitřní kontroly, auditu hospodaření atd. V případě podvodného jednání bude jako dosud nastupovat i šetření policie, které lze případně podezření oznámit.

3. Je možné změnit nebo doplnit účel sbírky, nebo je nutné sbírku zřídit novou s jiným vyhovujícím účelem? Je možné rozšířit účel stávající sbírky o další náklady spolku? Nebo je nutné sbírku uzavřít a otevřít novou? Chceme si zachovat veřejnou sbírku, ale máme zájem využívat možné procento na realizační náklady účelu (např. 30 % - 70 %). Musíme v takovém případě ukončit původní sbírku a založit sbírku novou? Je možné současnou sbírku zachovat a určit si nově procentní podíl nepřímých nákladů před konáním sbírky?

K dotazům je možné souhrnně uvést, že novela se nedotkla dosavadního principiálního omezení možnosti změnit v průběhu sbírky její účel. V zásadě tedy i nadále platí, že nelze-li náklady podřadit pod účel osvědčené sbírky, bude nutné ji ukončit a oznámit sbírku novou. V případě, že budou z režimu veřejné sbírky vyjmuty bezhotovostní způsoby získávání prostředků, bude platit následující – na peníze získané v režimu ZVS oznámenými způsoby a do sbírky oznámené před 1.1. 2025 není možné uplatnit stanovení podílu nepřímých nákladů; na peníze získané mimo režim ZVS nejsou uplatňována pravidla zákona o veřejných sbírkách, podléhají však dalším legislativním a daňovým souvislostem platného právního rámce České republiky.

4. Je nutná veřejná sbírka pro využívání dárcovských SMS?

Ne, není, jde o bezhotovostní způsob sbírání finančních prostředků.

5. Potřebujeme veřejnou sbírku pro sbírání peněz prostřednictvím dárcovských portálů? Např. Daruj správně, Znesnáze, Darujme, Donio a dalších?

Ne, není třeba. Jde o bezhotovostní způsob sbírání finančních prostředků.

6. Prostřednictvím veřejné sbírky získáváme peníze na pomoc v zahraničí. Potřebujeme k tomu i nadále povolení Ministerstva zahraničních věcí ČR?

Ano, tento souhlas je i nadále potřeba. V případě sbírání finančních prostředků na pomoc v zahraničí mimo režim ZVS je nutné dopředu zvážit veškeré související platné legislativní a daňové souvislosti.

7. Jak je to s bankovními účty? Mohu ukončit a vyúčtovat veřejnou sbírku a nadále pokračovat ve sbírání finančních prostředků na stejný účet mimo režim veřejné sbírky?

Ano, to lze. V první řadě je však nutné zapotřebí vypořádat původní veřejnou sbírku ve smyslu ZVS, tedy řádně ji ukončit a vyúčtovat. Po kontrole závěrečného vyúčtování ze strany příslušného krajského úřadu, případně magistrátu, je možné pokračovat v získávání peněz na stejný bankovní účet.

8. Co když si chci zachovat stávající veřejnou sbírku, ale mimo to chci ještě sbírat finanční prostředky na stejný účel na jiný bankovní účet?

Ano, to lze. V případě sbírání finančních prostředků mimo režim veřejné sbírky je velmi důležité zvažovat daňové souvislosti takového jednání. Platí totiž, že příspěvky z veřejné sbírky jsou daňově osvobozeny. Příspěvky ze sbírky mimo režim ZVS zejména fyzickým osobám však daňově osvobozeny být nemusejí. Zde je potřeba dopředu zvážit veškeré platné daňové souvislosti v souladu se ZDP, zejména paragraf 20, odstavec 8 tohoto zákona.

9. Nově je stanovena minimální část ceny z prodeje sbírkových předmětů, kterou je potřeba odvést na veřejně prospěšný účel. Musím tuto skutečnost nějak nahlásit? Jak mám postupovat?

Podle přechodného ustanovení novely je třeba částku navýšit, nedosahuje-li zákonem stanoveného minima 40 %, a tuto změnu také oznámit příslušnému krajskému úřadu, v hlavním městě Praze Magistrátu, a to vše ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely, tj. do 1. 7. 2025.

Zapsala: Mgr. Klára Šplíchalová

Ověřili: Mgr. Lucie Mlsnová Bryxová, Mgr. Stanislav Pšenička